

**Financováno
Evropskou unií**

Financováno Evropskou unií. Vyjádřené názory a stanoviska jsou pouze názory autora (autorů) a nemusí nutně odrážet názory Evropské unie nebo Evropské výkonné agentury pro vzdělávání a kulturu (EACEA). Evropská unie ani EACEA za ně nenesou odpovědnost.

Tahák k materiálu:

Závod s časem

Ročník: Sexta

Blok 3

Aktualizováno: 16. 9. 2026

Tento materiál ti ukáže, že vzdálenost na mapě v kilometrech není totéž, co vzdálenost v čase — a proč se politici rádi chlubí slibovanými časy cesty, i když samotná stavba trati může trvat ještě desítky let.

1. Klíčové pojmy (TEN-T, VRT, izochrona)

- **Síť TEN-T:** Transevropská dopravní síť — plánovaná páteřní síť dálnic, železnic a přístavů, která má propojit celou EU. Hlavní síť měla být hotová do roku 2030.
- **VRT:** vysokorychlostní železnice — tratě umožňující jízdu rychlostí přes 250 km/h.
- **Izochronická mapa (mapa cestovního času):** mapa, která neukazuje vzdálenost v kilometrech, ale to, kam se dostaneš za daný počet hodin — přesně to dělá nástroj Chronotrains.
- **TENtec Viewer:** oficiální mapa Evropské komise, do které se síť TEN-T skutečně zapisuje — koridory, stav jednotlivých úseků a (ve vrstvě Projekty/Akce → Akce CEF) reálné termíny zahájení a dokončení konkrétních financovaných projektů. Zatímco Chronotrains ukazuje výsledek (kolik hodin cesta trvá), TENtec ukazuje rámec, ve kterém k výstavbě dochází.

2. Proč se to týká i tebe?

Chronotrains kolem každého města vykreslí barevné „bubliny dosahu“ podle toho, kam se odtamtud dostaneš vlakem za 1, 2, 4 nebo 8 hodin. Když se dostaví nová vysokorychlostní trať, bublina se najednou zvětší — místa, která byla „daleko“, se přes noc stanou „blízko“.

Otázka zní: za jak dlouho se ta bublina od Prahy skutečně zvětší?

3. Slib vs. realita — čtyři konkrétní megaprojekty

- **Via Vindobona (Praha–Berlín–Vídeň):** dnes cesta trvá kolem 4 hodin na obě strany. Slib zní „pod 2,5 hodiny“ (nejrychlejší spoje kolem 2 hodin), první rychlé úseky (320 km/h) se mají otevřít ještě před rokem 2030 — ale jen jako pilotní úseky, ne celá trať.
- **Krušnohorský tunel (klíčový úsek trati Drážďany–Praha):** německý Bundestag schválil stavbu 21. 5. 2026 — to je politický úspěch. Jenže samotná výstavba má začít až v roce 2032 a skončit v roce 2044, s náklady 5,6–8 mld. EUR.
- **Rail Baltica (Polsko–Litva–Lotyšsko–Estonsko):** cena vzrostla z původních cca 6 mld. na celkových 23,8 mld. EUR. První fáze (od polské hranice po Tallinn) má být hotová do roku 2030 za 15,3 mld. EUR, zbytek závisí na dalším financování.
- **Brennerský tunel (Rakousko–Itálie):** západní tunelová trouba byla plně vyražena k srpnu 2026, ale otevření celého tunelu je plánováno až na rok 2032 — a německá přístupová trať kvůli místnímu odporu (tzv. NIMBY) může být hotová až v polovině 40. let.

Zpráva Evropského účetního dvora (SR-2026-02, 2026) k tomu dodává jasnou výhradu: termín dokončení celé hlavní sítě TEN-T do roku 2030 „bude nepochybně zmeškán“.

4. „Chytáky“ pro případný test (Tohle se bude hodit!)

- **Politické schválení stavby** neznamená hotovou stavbu — Krušnohorský tunel byl schválen v roce 2026, ale dokončen má být až v roce 2044.
- **Slibovaný cestovní čas** platí až po dokončení CELÉ trati, ne dnes — do té doby jezdí vlaky po staré, pomalejší trati.
- **Pilotní úsek** není totéž, co celá trať — první rychlé úseky do 2030 jsou jen část projektu.
- **Čím větší megaprojekt**, tím častěji se prodražuje a posouvá termín dokončení — viz Rail Baltica.

5. Rychlá nápověda pro Chronotrains

1. Otevři [Chronotrains – See How Far You Can Go by Train in Europe](#).
2. Do vyhledávání zadej výchozí město (třeba Prahu) nebo na něj klikni přímo na mapě.
3. Časovým posuvníkem (1–8 hodin) nastav, jak dlouho jsi ochoten/ochotna cestovat vlakem.
4. Pozor: mapa počítá s odhadovanými časy podle jízdních řádů Deutsche Bahn, skutečné spoje se můžou lišit.
5. Pro Krok 4 (ověření v TENtec) otevři [TENtec Viewer](#), v mapě si najdi svou trasu a klikni na ni — zobrazí se koridor a stav úseku (Dokončeno/Plánováno). Termín dokončení konkrétního projektu najdeš v panelu vrstev v sekci Projekty/Akce → zapni Akce CEF a klikni na bod u své trasy (pole Project Start/End Date).
6. Pro Krok 5 (vlastní GIS projekt) otevři [Google Earth](#) a klikni v levém menu na ikonu Projekty → Nový projekt — přidáš vlastní značky s popisem a trasu, kterou pak nasdílíš tlačítkem Sdílet.